

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Filozofická fakulta

Ústav hudební vědy

Teorie Interaktivních médií

Martin Carter Šmehlík
(učo 441752)

Subkultura

Hranice subkultur

Semestrální práce

Úvod do uměnovědných studií (US_42)

Vyučující: Mgr. David Balarin
26.12.2014

Pojem 'Subkultura' definuje určitou minoritní (technicky vzato i majoritní) skupinu lidí, která sdílí specifické kulturní či behaviorální znaky, jenž ji onou specifíčností vydělují od kultury většinové.

Konkrétní subskupina populace, kterou takto nazýváme musí nést odlišné znaky životního stylu, hodnot a norem – je tudíž nedílnou částí kultury většinové.

Hranice

Zaměření této práce bych rád směřoval k vymezení pomyslných hranic těchto skupin lidí, protože už v tomto základním bodě narážíme na prvotní problematiku celé věci.

V drtivé většině případů je subkultura minoritní záležitostí. Často dochází k tomu, že vztahy mezi kulturami minoritními a majoritními jsou konfliktní. Ergo – pokud daná subkultura dominantní kulturu (ta, která převládá a je akceptována většinovou populací) odmítá, popírá, vyvrací nebo je s ní v rozporu, jedná se o tzv. **kontrakulturu**. Prostor, kde se subkultura pohybuje se nazývá **scéna**.

V České republice po sametové revoluci v listopadu 1989 došlo k obrovskému přesměrování těchto sil, jelikož nastala obrovská změna z bodu, kdy do té doby jedinou (a trpěnou) subkulturou v opozici proti systému byl **československý underground** pod hlavičkou Ivana Martina Jirouse, který se zaměřoval konkrétněji na literární, divadelní či hudební scénu se nám doslova roztrhnul pytel se svobodou vyjádření se a člověk v raných 90. letech mohl vidět svět v mnoha jiných a pro něj nových barvách. Věci, které za totality byl děláný ve stylu **home-made**, protože zkrátka nebyly k dostání. Nyní najednou byly a mnoho dalších přibývalo. Tento přelom lze lehce nasát, při srovnání knih Kmeny a Kmeny 0, kdy první ze jmenovaných se zabývá subkulturami dneška a druhá, ale více retrospektivní verze s označením 0 nám názorově ukazuje, jak vlivem nedostatku téměř všeho se lidská originalita a touha po bytí 'jako ti ze západu', ve kterých se tolik viděli doslova kvetla. Dnes již máme velké procento věcí téměř naservírováno na talíř a mladá generace umí v této konzumem lehce nakažené novodobě lehce chodit, ač chtě či nechťe. Jednoduše – vím, že i dnes desetiletý kluk ví, že pokud si vezme například boty extrémně pravcové značky Thor Steinar, tak ho prostě mezi hip-hop komunitou zkrátka nepřijmou. Stejně jako zapřísáhlý hipster nevzkročí do obchodu značky Guess by Marciano. Do dnešního světa elegantně proniknul konzum, který v těch snivých západních směrech vždy dávno byl, jen se nás tolik nedotýkal, spíše až v době, *kdy si člověk ty zatracené 'Martensky' i v Brně mohl koupit.*

'You can't sit with us!' - Mean Girls

Hranice je jasně dána a pospolitost a vzájemný respekt skupin vůči sobě samotným se v dnes již hledá těžko, naopak pomyslná 'specializace' skupin se prohloubila a tak jsme svědky hlubších a hlubších rozdílů.

Hlavní problematika, která mě při bádání touto kapitolou kulturní antropologie fascinovala je to, že lze jen těžce definovat, opravdové hranice těchto skupin. Samozřejmostí je, že dochází k nepatrnému míšení skupin či vzájemnému ovlivňování v průběhu času, ale i tak je **dnešní spektrum subkultur roztržštěno na velice mnoho střepů naší společnosti.**

Je možné sám (a uměle) vytvořit vlastní subkulturu? Je zapotřebí mít k dispozici skupinu lidí, která sdílí určité názory. Nicméně zde u startu se nabízí to, zda nově vznikající skupina není podskupinou již známé subkultury a nedochází k onomu tříštění. Tímto bych rád poukázal na to, že s přibývajícými dny se originalita hledá těžce a 'boom' vzniku nových subkultur už je spíše nižší než zaznamenával onen 'boom' porevoluční.

Co člověk, běžný všední člověk, který se necítí být součástí jakékoliv subskupiny společnosti. Patří i on někam? Dalo by se toto nazývat samotnou subkulturou 'těch, kterým to je fuk' ? Podlé mě ano – proč ne? Moji rodiče například v dětství byli nadšenými milovníky The Doors, ale dnes v nich vidím jen střípky těchto náklonností, spíše na rodinném večírku, kdy do přehrávače náhodně sklouzne jedno z jejich alb a oni se s libostí pousmějí. Kam ale patří dnes? Do subkultury '*kancelářských kryš s občasnou zálibou v hudbě z 60. let*' ? Je dokázáno, že člověk z tohoto okolo svých 35 let doslova 'dospěje' a tak je mi občas líto, že na ulicích potkávám ty 'dospěláky', kteří jdou závazně do práce a za nimi se táhne stín kluka, který šel v listopadu 89 jako *real* '**Depešák**' bojovat za něco, co mu nebylo lhostejné. Subkultury jsou skvělé, obohacují nás (i negativně) Konstantní učení se naslouchat novým věcem není úplně od věci.

Bez subkultur by ulice byly šedé a ponuré. Každý z nás je originál, jen je od člověka, jak s danými atributy naloží.

„Města jsou jako vězení a jejich ulice labyrinty, ze kterých se snažíme vymotat. Na cestě za svobodou potkáváme spiklence, se kterými malujeme paralelní mapy našeho světa a sepisujeme nové mytologie, jež nám mají pomoci přežít. Oblékáme se při tom do vlastních uniforem a mluvíme jazykem, kterému rozumíme jen my sami. Schováváme se ve stínech znaků a v místech, kam nemůže kapitál. Pro ostatní jsme buď neviditelní, anebo výtržníci, kteří se odmítají chovat ‚normálně‘. A přitom nechceme nic jiného, než si žít svým vlastním způsobem. Jsme kmeny, které nově obydíjí město.“

Kmeny. 2011. vyd. Praha: BiggBoss & Yinachi, s. 8. ISBN 978-80-903973-2-3

další zdroje:

Kmeny 0, 2013. vyd. Praha: BiggBoss & Yianchi, SBN: 978-80-903973-8-5

Princeton University portal:

<http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Subculture.html>